

Huisstijlhandleiding

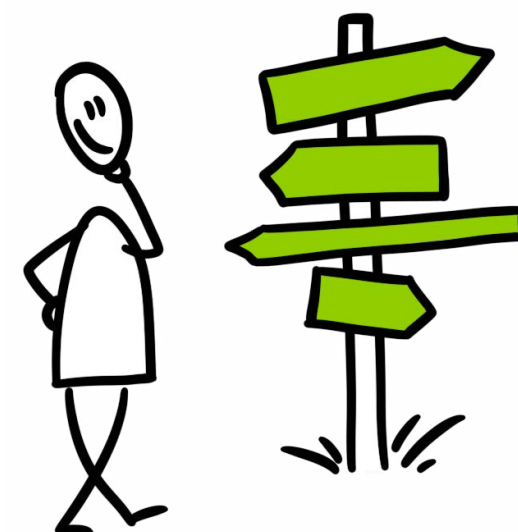
IVN Natuureducatie

Versie: maart 2026

Inhoudsopgave

Inleiding	3	6. Materialen & middelen	31
1. Het merk IVN	4	Wat is er beschikbaar	32
Brandbox	5	Drukwerk	33
Merkwaarden	6	Voorbeelden	34
Merkpositionering	7	7. Aanvullende stijlelementen	36
2. Logo	8	Kinderen	37
Toepassing	9	Voorbeelden	38
Projectlogo's	11	Projecten	39
Lelie & pay-off	12	8. Contact	40
3. Kleur	13		
4. Tekst & taal	15		
Tone of voice	16		
Toelichting	17		
Basisteksten	18		
Naamsvoering	19		
Spelling	20		
Lettertypen	21		
5. Beeld	22		
Fotografie	23		
Iconen & illustraties	24		
Beeldbank	25		
Video	26		
Animatie	30		

Inleiding

Het is 1960 als IVN, voortgekomen uit de 'Bond tegen Verontreiniging van Natuur en Stad', wordt opgericht. Een natuurorganisatie met als missie om mens en natuur te verbinden middels natuureducatie. Dat bleek een schot in de roos. Door de jaren heen groeide IVN uit tot een organisatie van 33.500 leden. Met 170 beroepskrachten die vanuit 12 provincies samenwerken met circa 6.000 actieve leden (vrijwilligers) van 161 autonome afdelingen. IVN is de grootste natuuropleider van Nederland en heeft de afgelopen jaren ruim 17.000 natuurgidsen opgeleid.

Vanuit één IVN werken al onze medewerkers en leden samen aan de missie van IVN. Dat verhaal dragen we samen uit: van Groningen tot Limburg, tijdens excursies en op vakcongressen, van stad tot Nationaal Park, en van school tot bedrijventerrein. Altijd vormen we samen één herkenbaar merk.

Deze handleiding neemt je mee in wat dat merk is. Wat is het eenduidige, onderscheidende verhaal van IVN? Welke waarden komen in al onze verhalen terug? Met praktische handvatten helpen we jou om dit toe te passen. Want hoe sterker en eenduidiger ons merk, hoe beter we slagen in onze missie: natuur een blijvende plek geven in de harten van mensen.

Voor wie is deze handleiding?

Deze handleiding is gemaakt voor **beroepskrachten, vrijwilligers en externen** die willen weten waar IVN voor staat en hoe we onze boodschap uitdragen in tekst en beeld.

Niet alle informatie zal voor iedereen van toepassing zijn. Als vrijwilliger bij een afdeling zul je misschien op zoek zijn naar andere informatie dan een freelance vormgever. Om informatie actueel te houden en centraal beschikbaar te kunnen stellen kiezen we ervoor om alles in dit document te bundelen.

Via de klikbare inhoudsopgave vind je snel wat je zoekt. En zoek je toch naar iets compacters? Dan kun je je richten tot de huisstijl-factsheet waarop de hoognodige informatie is samengevat. Die vind je via de links die hiernaast staan.

Heb je vragen?

Mail of bel dan naar a.copier@ivn.nl / 06-38338310

Belangrijke locaties

- [Beroepskrachten vinden huisstijlbestanden hier](#)
- [Afdelingen vinden huisstijlbestanden hier](#)
- [Afdelingen vinden afdelingslogo's hier](#)
- [Externen vinden de belangrijkste bestanden hier](#)
- [De beeldbank vind je hier](#)

1. Het merk IVN

1. Het merk IVN | Brandbox

	Overtuiging	Natuur is de basis van alles wat leeft. We kunnen niet zonder natuur.		
	Visie (waarvoor)	Een samenleving bestaande uit natuurbewuste mensen, waarin we samen onze natuur verrijken en net zo vanzelfsprekend voor de natuur zorgen als zij voor ons doet.		
	Missie (wat)	IVN brengt mens en natuur dicht bij elkaar. We laten kinderen, jongeren en volwassenen ervaren hoe leuk, gezond én waardevol natuur is. We voeden de liefde voor de natuur, versterken natuurbegrip en stimuleren natuurbewust gedrag. Van je voordeur tot in onze Nationale Parken, van de kinderopvang tot aan de oude dag. Zo creëren we een almaar groeiende beweging waarin mens én natuur floreren.		
	Idee	De natuur heeft jou nodig		
	Waarden	 Inspirerend	 Verbindend	 Natuurrijk
	Beloften	People promise Natuur bevordert ontspanning, geluk, een vrije geest en gezonde, sociale levensstijl. IVN verbindt mens en natuur door leren, beleven en meedoen. Iedereen kan meedoen!	Partner promise Samen voor natuur. Bouw met ons aan een natuurinclusieve samenleving.	Planet promise Positieve impact: meer groen, meer biodiversiteit en klimaatbestendigheid.
	Mentaliteit	Iedereen kan meedoen! Vanuit jouw tuin, buurt, school of werk maak jij het verschil. We motiveren zoveel mogelijk Nederlanders om in actie te komen voor meer natuur.		
	Pay-off	Beleef de natuur		

1. Het merk IVN | Merkwaarden

IVN werkt altijd vanuit haar waarden. Deze dienen, zowel in- als extern, als kompas voor ons merk. Ze geven richting aan onze activiteiten en zijn de meetlat waarlangs we onze keuzes en uitingen leggen.

Inspirerend

IVN zet mensen in beweging. We wakkeren nieuwsgierigheid en verwondering aan en combineren ervaren, leren en doen. We kijken met een frisse blik en dagen uit met verrassende ideeën.

Verbindend

We verbinden mensen en organisaties met de natuur én met elkaar. Iedereen is welkom bij IVN. We zoeken actief de samenwerking, met onze missie aan het roer.

Natuurrijk

We werken in, met en voor de natuur. Onze activiteiten laten de natuur in de directe omgeving floreren. We brengen de natuur dichtbij en stimuleren natuurbegrip en natuurbewust handelen.

1. Het merk IVN | Merkpositionering

IVN positioneert zich vanuit 3 rollen:

Gids

We verbinden mens en natuur door educatie: leren, beleven en meedoen.

Inspirator

We enthousiasmeren en nodigen uit tot participatie. We brengen een beweging op gang.

Beschermer

Alles wat we doen heeft een positief effect op de natuur, op korte of lange termijn.

2. Logo

2. Logo | Toepassing

- Het logo staat waar mogelijk linksboven of rechtsonder. Uitzonderingen zijn bijvoorbeeld jassen.
 - Het logo wordt altijd gebruikt in IVN-groen of in diapositief (wit). In uitzonderlijke gevallen kan worden uitgeweken naar een zwart logo, bijvoorbeeld op kleding.
 - Afdelingslogo's: iedere afdeling heeft een eigen afdelingslogo (het IVN-logo aangevuld met de naam van de afdeling). Moet een afdelingslogo worden gemaakt of aangepast? Mail dan naar Anne Copier: a.copier@ivn.nl
 - We wijzigen IVN logo's niet qua indeling, lettergrootte etc. Het logo dient als één geheel te worden beschouwd en niet opgeknipt. We gebruiken de letters IVN altijd in combinatie met natuureducatie, nooit los van elkaar.
 - Probeer IVN altijd zichtbaar te maken bij activiteiten en op middelen. De meeste logische optie is door het IVN-logo ergens op te nemen. Dit zorgt voor herkenbaarheid.
- [Beroepskrachten vinden logo's, lelie en pay-off hier](#)
 - [Afdelingen vinden algemene logo's, lelie en pay-off hier](#)
 - [Afdelingen vinden afdelingslogo's hier](#)
 - [Externen vinden logo's, lelie en pay-off hier](#)

ivn natuur
educatie

ivn natuur
educatie

ivn natuur
educatie

ivn natuur
educatie
Elsloo

Natuurlijk
Gasturij

2. Logo | Toepassing

Gebruik niet alleen IVN zonder
Natuureducatie erachter

ivn

Vervorm, vergroot of verknip
geen (delen van het) logo

ivn natuur
educatie
Elsloo

Let erop dat een diapositief logo goed
leesbaar is op de ondergrond

ivn natuur
educatie

Probeer het logo altijd linkboven
of rechtsonder te plaatsen.

2. Logo | Projectlogo's

We streven ernaar om zo veel mogelijk het algemene IVN-logo te gebruiken, dit draagt bij aan een sterk en herkenbaar merk. Voor een aantal landelijke programma's is een woordmerk beschikbaar. Het woordmerk wordt altijd gebruikt in combinatie met het IVN-logo. Ga hierbij uit van woordmerk links boven, IVN-logo rechtsonder van een pagina.

Jongeren Adviesbureau

Natuurlijk Gasturij

2. Logo | Lelie & pay-off

- De pay-off van IVN is: Beleef de natuur!
Bewust een activerende, laagdrempelige oproep naar iedereen in Nederland om de natuur in te gaan.
- Je gebruikt een pay-off als een soort uitsmijter, een kernboodschap die je kan gebruiken in je communicatie. Vaak als afsluiter.
- Gebruik alleen de pay-off wanneer hij niet in strijd is met een andere call-to-action in je communicatie.
- We gebruiken de pay-off altijd losgekoppeld van het logo. Dat wil zeggen: met enige afstand tussen het logo en de pay-off (bijvoorbeeld op de achterzijde van een document of onderaan een pagina). Zo doet het geen afbreuk aan ons logo, die ook al bestaat uit tekst.
- Pay-off kan gebruikt worden in combinatie met de lelie. We plaatsen de lelie dan altijd links voor de pay-off .
- De illustratie van de lelie kan gebruikt worden als illustratief beeldelement en mag voor de pay-off geplaatst worden.

Beleef de natuur!

ivn natuur
educatie
Beleef de natuur!

viverra nisi. Duis feugiat leo vitae erat cursus vulputate. Vivamus sollicitudin interdum quam, in pellentesque dolor placerat et. Fusce et venenatis ipsum. Suspendisse quis laoreet nisi. Nam eleifend nisi odio. Maecenas sodales blandit elit, non bibendum massa volutpat nec. Nam placerat at dui quis posuere. In semper fringilla felis, quis auctor purus rhoncus vel.

In auctor, risus at sollicitudin tempor, nulla est pretium urna, eu semper lectus purus a arcu. Nullam pellentesque pharetra gravida. Duis egestas dictum eleifend. Mauris blandit laoreet ex, sed semper urna sagittis molestie. Nunc finibus arcu hendrerit magna sollicitudin congue. Donec auctor ante fermentum elit sagittis imperdiet. Nulla sed vestibulum nunc. Maecenas at cursus sem, vitae vulputate mi. In a ex sed nisi suscipit sollicitudin. Nunc erat eros, ultrices non enim id, viverra scelerisque lacus. Donec placerat diam non scelerisque interdum. Nunc porta aliquam mi. Donec eu volutpat turpis, a interdum dolor. Suspendisse blandit lacinia orci, vitae dictum dui aliquet ut. Maecenas blandit libero ante, et volutpat purus venenatis maximus. Morbi feugiat augue id mi sagittis, ac rutrum est porttitor.

Suspendisse et lacus non libero pulvinar rutrum sed sed sem. Etiam ac vehicula metus, maximus pellentesque justo. Aenean porttitor turpis ex, nec congue est mattis nec. Aliquam non ligula vitae nunc molestie hendrerit in vel ipsum. Quisque enim mauris, pretium et porta id, auctor et ligula. Pellentesque iaculis porta lobortis. Pellentesque vitae dictum quam. Curabitur vitae pulvinar dolor. Vivamus vitae eros faucibus, porttitor ante id, congue elit. Integer ullamcorper euismod risus. Quisque pretium at ante ut convallis. Nullam rutrum tincidunt massa vel ornare. Etiam tempor efficitur felis sit amet molestie. Pellentesque ac facilisis arcu.

Met vriendelijke groet,
Erik Ackerman

ivn natuur
educatie

Erik Ackerman

Directeur Vereniging

06 000 00 00

020 000 00 00

email@ivn.nl

Extra regel n

Extra regel n

Beleef de natuur!

3. **Kleur**

3. Kleur

- De kleuren zijn geïnspireerd op de natuur.
- We werken met corporate tinten (groen en grijs) aangevuld met frisse kleuren. De steunkleuren kunnen met mate op passende manieren worden toegepast.
- We proberen te allen tijde te putten uit dit IVN kleurenpalet.

IVN-groen
CMYK 40/0/100/0
RGB 164/205/57
HEX #A4CD39
3507U 3507C
Kaders en achtergronden: 20%

CMYK 65/0/100/0
RGB 98/187/70
HEX #62BB46
361U 361C

Tekstkleur
CMYK 0/0/0/85
RGB 77/77/79
HEX #4D4D4F

CMYK 0/0/0/30
RGB 220/221/222
HEX #DCDDDE

Steunkleuren

CMYK 75/10/18/0
RGB 0/172/200
HEX #00ACCB
2995U

CMYK 0/54/100/0
RGB 247/141/30
HEX #F78D1E
137U

CMYK 90/100/12/3
RGB 71/46/129
HEX #472E81
2369U

CMYK 9/100/25/0
RGB 219/20/115
HEX #DB1473
Rhodamine red U

CMYK 45/9/18/0
RGB 139/194/203
HEX #8BC2CB
277U

CMYK 5/32/82/0
RGB 239/178/74
HEX #EFB24A
134U

CMYK 50/50/12/3
RGB 134/125/167
HEX #867DA7
2113U

CMYK 0/42/14/0
RGB 242/161/178
HEX #F2A1B2
197U

4. Tekst & taal

4. Tekst & taal | Uitgangspunten

Woorden doen ertoe. Met taal laten we zien wie IVN is en nodigen we mensen uit om mee te doen. Onze tone of voice bepaalt of we dichtbij voelen, vertrouwen wekken en mensen raken. In dit hoofdstuk lees je hoe we schrijven vanuit de waarden van IVN.

- **Dichtbij/persoonlijk:** Je-vorm, alsof je tegen goede vriend/vriendin praat.
- **Positief:** Mensen sluiten zich af voor negatieve scenario's, maar worden aangetrokken als het positief is. Uiteraard mag je urgentie wel benoemen, maar bied vanuit IVN dan een positieve oplossing.
- **Laat blijken dat IVN thuis is in de natuur:** Deel je natuurkennis en onderbouw je verhaal met feiten en cijfers.
- **Activeer met woorden de fantasie van de lezer:** Schrijf beeldend en sfeervol, zonder wollig te worden.
- **Veronderstel een lage voorkennis:** Ga ervan uit dat de lezer IVN (nog) niet goed kent.
- **Praat zoveel mogelijk vanuit 'What's in it for me':** wat kan lezer doen/ervaren?
- **Schrijf wervend:** Positief en activerend. Alsof je de natuur wilt verkopen.

4. Tekst & taal | Toelichting

Formuleer positief

Mensen sluiten zich af voor negatieve scenario's, maar worden aangetrokken als het positief/aantrekkelijk is. Vertel de lezer wat voor positief leuks ze kunnen doen in plaats van wat ze niet meer zouden moeten doen. Bied een positief handelingsperspectief.

Niet:

Door verstedelijking en digitalisering is de kloof tussen mens en natuur groter dan ooit.

Wel:

In deze veranderende tijden geven we bewoners de kans om de natuur in de buurt te ontdekken. Doe je mee?

Laat blijken dat IVN thuis is in de natuur

Natuureducatie staat bij ons centraal. Dus vertel iets wat mensen nog niet weten. En onderbouw dat eventueel met feiten of een onderzoek als dat relevant en interessant is.

Niet:

Klimaatverandering kunnen we niet meer ontkennen. We moeten bomen planten om de aarde ook voor komende generaties leefbaar te houden.

Wel:

Van Tiny Forests wordt iedereen beter! Het vergroot de waterbergingscapaciteit, verbetert de luchtkwaliteit en gaat hittestress tegen.

Activeer de fantasie van de lezer

Schrijf beeldend en sfeervol, zonder wollig te worden. Alsof iemand die er al geweest is of het al gedaan heeft jou vertelt hoe het was. En wat je gaat doen. Dus niet een beschrijving van feiten maar een 'review' van hoe het is. Het kan ook letterlijk een quote van iemand zijn waaruit blijkt dat hij/zij helemaal thuis in de natuur is. Want ook mond-tot-mondreclame in tekst werkt.

Niet:

Roeitocht Botshol – Kom genieten van de Botshol

Wel:

Roei in stilte door de vogelrijke slootjes van Botshol

Veronderstel een lage voorkennis

Ga ervan uit dat de lezer IVN (nog) niet goed kent. Bedenk je dat we ons op een heel groot gedeelte van Nederland richten, waarvan het grootste deel nog niet veel kennis heeft over wat IVN doet. Zij moeten begrijpen wat we communiceren.

Schrijf vanuit beleving. Waar kun je je op verheugen? Je verheugt je niet op het organiseren van een feestje. Wel op het vieren van een feestje.

Niet:

Organiseer jouw feestje

Wel:

Vier jouw feestje

Praat vanuit 'What's in it for me'

Wat wij bij IVN zijn, denken, doen, aanbieden is interessant, maar voor de lezer is het aansprekender om te lezen wat hij eraan heeft. Wat hij kan doen, ervaren, etc.

Niet:

Bij IVN vind je het grootste aanbod van natuurcursussen in Nederland! Zoek een cursus.

Wel:

Dagvlinders herkennen? Natuurgids worden? Tiny Forest aanleggen? Kies uit 30 cursussen.

Schrijf wervend

Positief en activerend. Alsof je de natuur wilt verkopen. Niet zoals een gladde autoverkoper dat doet, maar ook niet met de informerende toon van een voorlichter.

Niet:

Lees hier meer over de activiteiten die worden aangeboden.

Ook niet:

Dit is je kans! Dit zijn geweldige activiteiten die je 24/7 wilt doen!

Wel:

Ontdek de natuur op je eigen manier. Welke activiteit spreekt jou aan?

4. Tekst & taal | Basisteksten

Deze basisteksten leggen kort en toegankelijk uit wie IVN is en wat we doen. Je kunt ze gebruiken in allerlei communicatie over IVN. Neem ze bij voorkeur zo letterlijk mogelijk over, omdat ze precies zijn geschreven in de stijl die we als organisatie willen uitstralen: positief, menselijk, begrijpelijk en altijd dichtbij de natuur. Zo zorgen we samen voor één herkenbare IVN-stem, in al onze uitingen.

Vragen? Neem contact op met Gemma van den Boog (g.van.den.boog@ivn.nl)

Over IVN Voor algemeen publiek

Een paar opties voor korte teksten:

IVN Natuureducatie brengt mens en natuur dicht bij elkaar. We laten kinderen, jongeren en volwassenen beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is.

IVN Natuureducatie brengt mens en natuur dicht bij elkaar. We laten kinderen, jongeren en volwassenen beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is. Dat doen we met natuuractiviteiten, cursussen, projecten en campagnes. Zelf leren en doen staan altijd centraal.

IVN Natuureducatie brengt mens en natuur dicht bij elkaar. We laten kinderen, jongeren en volwassenen beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is. Van je voorkeur tot in onze Nationale Parken, van de kinderopvang tot aan de oude dag. Onze 170 professionals, 30.000 leden en 160 vrijwilligersafdelingen organiseren natuuractiviteiten, cursussen, projecten en campagnes door het hele land. Zelf leren en doen staan altijd centraal. Doe ook met ons mee, en beleef de natuur!

Pay-off
Beleef de natuur

Over IVN Voor pers en partners

(corporate tekst)

Over IVN Natuureducatie

IVN Natuureducatie brengt mens en natuur dicht bij elkaar. We laten kinderen, jongeren en volwassenen beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is. Van je voorkeur tot in onze Nationale Parken, van de kinderopvang tot aan de oude dag. Onze 170 professionals, 30.000 leden en 160 vrijwilligersafdelingen organiseren natuuractiviteiten, cursussen, projecten en campagnes door het hele land. Vanuit onze verbindende en lokale kracht bouwen we samen met maatschappelijke partners aan een gezonde, duurzame samenleving waarin natuur weer vanzelfsprekend is. www.ivn.nl

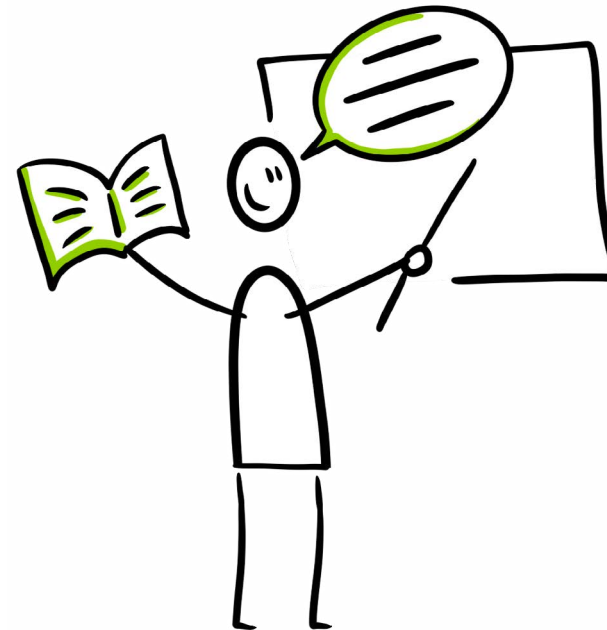
4. Tekst & taal | Naamsvoering

- Waar we spreken over IVN, gebruiken we de naam IVN Natuureducatie. Schrijf hierbij altijd Natuureducatie met een hoofdletter N. Gebruik je de term natuureducatie als begrip dan gewoon met kleine letter.
- De officiële naam blijft Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid. Die wordt gebruikt in officiële, juridische documenten.
- In teksten kan IVN Natuureducatie in het begin eenmaal voluit geschreven worden, daarna volstaat het gebruik van 'IVN'.
- Wanneer een uiting IVN-branded is (duidelijk logo of afzender) en er is beperkte tekstruimte, dan kan ook direct over IVN gesproken worden. Voorbeelden zijn posts voor social media en korte webteksten.
- Er wordt nooit gesproken over 'het IVN' of 'de IVN' maar over 'IVN'.
- Lokaal of regionaal kan IVN gecombineerd met de naam van de provincie of afdeling. Bijvoorbeeld: IVN Ede.
- Regiobenaming (bijvoorbeeld IVN Noord-West) is uitsluitend bedoeld voor interne communicatie. Naar buiten toe communiceren we vanuit landelijk of afdeling.
- Als we het hebben over vestigingen in het land, spreken we over 'provinciale vestigingen'.
- Het IVN-hoofdkantoor in Amsterdam wordt het IVN Landelijk Bureau genoemd.
- Als een afdeling in oprichting is wordt 'i.o.' achter de naam toegevoegd.
- Binnen IVN wordt de spelling volgens het Groene Boekje gehanteerd. Dat betekent dat voor samengestelde woorden die beginnen met IVN, geldt dat ze gevolgd worden door een koppelteken: IVN-afdelingen, IVN-cursus, IVN-dag, IVN-leden, IVN-vrijwilligers etc.

4. Tekst & taal | Spelling

Binnen IVN wordt de spelling volgens het Groene Boekje gehanteerd. We lichten een aantal veelvoorkomende zaken toe:

- Samengestelde woorden die beginnen met IVN, geldt dat ze gevolgd worden door een koppelteken: IVN-afdelingen, IVN-cursus, IVN-dag, IVN-leden, IVN-vrijwilligers
- Begint het zelfstandig naamwoord na IVN met een hoofdletter, dan is een koppelteken niet nodig: IVN Natuurgidsencursus, IVN Natuurontbijt, IVN Ledendag
- Een bekende Nederlander noemen we een BN'er. Een IVN-medewerker of IVN-vrijwilliger noemen we een IVN'er.
- Zoals al gebruikelijk wordt Instituut altijd met hoofdletter geschreven, en natuureducatie en duurzaamheid met een kleine letter.
- Bij quotes hanteren we enkele aanhalingstekens (dubbele is niet fout maar iets ouderwets). Enkele aanhalingstekens kunnen ook worden gebruikt om een term te duiden in een lopende tekst zoals bij thema-toelichting hierboven.

4. Tekst & taal | Lettertypen

Vormgeving

IVN Bree: titels, kopjes, streamers en quoptes

Let op: we hanteren de eigen unieke Bree variant. Deze wijkt af van de reguliere Bree op de letter Z en het &-teken.

Open Sans: subkopjes en bodytekst

Eigen gebruik

Arial: email/Word/Powerpoint

Deze lettertypen zijn voor leden en beroepskrachten te vinden op OnsIVN. Externen kunnen ze opvragen bij Anne Copier: a.copier@ivn.nl.

Bree font family
thin / bold

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
WXYZ0123456789!@#\$%^&*()
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Etiam rutrum nunc non condimentum blandit.

Maecenas sit amet accumsan nisi. Nunc fermentum condimentum augue, ac vulputate ante sodales ut. Phasellus eu purus tellus. Suspendisse vitae tempus nunc, in maximus sapien. Phasellus eu diam nibh. Nam quis tortor ut mauris hendrerit fermentum. Phasellus luctus mauris non diam lobortis tempor.

Open Sans font family

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
WXYZ0123456789!@#\$%^&*()
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Etiam rutrum nunc non condimentum blandit.

Maecenas sit amet accumsan nisi. Nunc fermentum condimentum augue, ac vulputate ante sodales ut. Phasellus eu purus tellus. Suspendisse vitae tempus nunc, in maximus sapien. Phasellus eu diam nibh. Nam quis tortor ut mauris hendrerit fermentum. Phasellus luctus mauris non diam lobortis tempor.

Arial font family

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
WXYZ0123456789!@#\$%^&*()
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Etiam rutrum nunc non condimentum blandit.

Maecenas sit amet accumsan nisi. Nunc fermentum condimentum augue, ac vulputate ante sodales ut. Phasellus eu purus tellus. Suspendisse vitae tempus nunc, in maximus sapien. Phasellus eu diam nibh. Nam quis tortor ut mauris hendrerit fermentum. Phasellus luctus mauris non diam lobortis tempor.

5. Beeld

5. Beeld | Fotografie

- **Beleving:** we gebruiken beelden die plezier uitstralen en een positief gevoel oproepen. De beelden zijn niet per se een letterlijke weergave van wat wij als IVN doen of wat onze doelgroep bij ons kan doen.
- **Beelden van nu:** we willen dat mensen zich kunnen herkennen in het beeld, dat het hen persoonlijk aanspreekt. Dat doen we met actuele en vlotte beelden die de huidige Nederlandse samenleving representeren (diversiteit). Kies ook beelden die passen bij het seizoen.
- **Dichtbij:** vanuit first persons point of view. Alsof je als kijker zelf aanwezig bent. Je staat er als het ware middenin. Natuurlijk, spontaan en dichtbij.
- **Mens & Natuur:** als kernbeelden willen we de mens in de natuur laten zien. Daarnaast werken met ondersteunende natuur close-ups. We brengen natuurbeleving dichtbij. Gebruik mooie landschapsfoto's alleen als er mensen op staan (natuurbeleving).
- **Nederlandse natuur:** geen buitenlandse landschappen: dichtbij huis, de focus van IVN is Nederland.
- **Authentiek verbindend:** geen te geposeerde beelden (nep-smile). Liever mensen bezig, onderweg in de natuur of in contact mét de natuur. Personen mogen recht in de camera kijken of zijlings in beeld gebracht worden. Beeld moet voldoende spreken (emotie/gezicht tonen), dus liever niet op de rug tonen.

5. Beeld | Iconen & illustraties

Wil je je documenten visueel aansprekender maken? Gebruik dan iconen en illustraties in IVN-stijl uit de beeldbank. Mis je iets? Dan kun je je verzoek mailen naar Anne Copier: a.copier@ivn.nl. Meer informatie over de beeldbank vind je op pagina 25.

5. Beeld | Beeldbank

Wat is de beeldbank?

De beeldbank is een centrale online database. Hier slaan we alle foto's en visuals op die vrij te gebruiken zijn in IVN-uitingen.

Waarom hebben we het?

Met de beeldbank bouwen we samen aan een database vol mooie beelden die onze communicatie kunnen versterken. Hoge kwaliteit beelden die passen bij IVN zijn zo voor iedereen makkelijk vindbaar en we hebben controle over de kwaliteit en de gebruiksrechten.

Kan ik gebruikmaken van de beeldbank?

Alle medewerkers en stagiair(e)s van IVN hebben toegang tot de beeldbank met een persoonlijk account. Afdelingen kunnen ook toegang krijgen met een algemeen account per afdeling. Een account aanvragen kan bij Anne Copier: a.copier@ivn.nl

Hoe kan ik beelden downloaden?

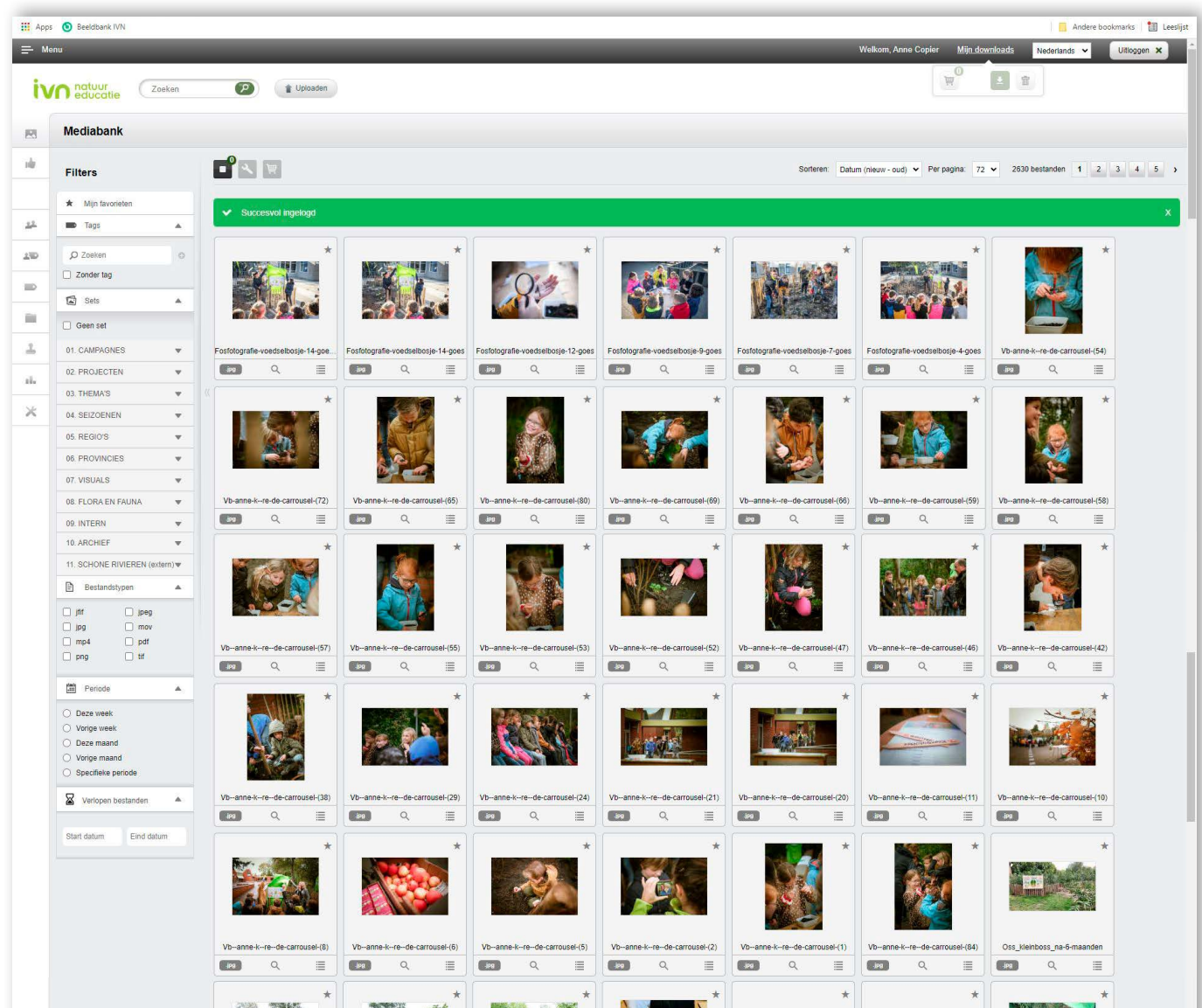
Klik rechtsonder een foto op het lijst-icoon. Om het beeld direct te downloaden klik je op het download-icoon voor de gewenste resolutie. Je afbeelding wordt gedownload naar je map met downloads op je computer.

Om meerdere beelden in één keer te downloaden klik je op het winkelwagentje voor de gewenste resolutie. Je afbeeldingen verzamelen zich in je winkelwagentje. Je vindt ze terug en kunt ze downloaden via het menu onder 'mijn downloads' rechtsboven in je scherm.

Ik heb mooie foto's. Hoe kan ik die toevoegen?

Mooie foto's die door heel IVN gebruikt mogen worden kunnen (met toestemming van de fotograaf en gefotografeerden) gemaaild worden aan a.copier@ivn.nl.

- De beeldbank vind je [hier](#).
- Beroepskrachten vinden meer informatie over de beeldbank [hier op OnsIVN](#).
- Afdelingen vinden meer informatie over de beeldbank [hier op OnsIVN](#).

5. Beeld | Video

Om ervoor te zorgen dat alle IVN video's dezelfde vormgeving/branding gebruiken, hebben we van de belangrijkste beeldelementen Essential Graphics gemaakt. Deze .Mogrt files kun je gemakkelijk in Adobe Premiere Pro uploaden en binnen de huisstijlrichtlijnen aanpassen. Indien je met een ander programma werkt, kun je de elementen namaken naar aanleiding van de voorbeeldvideo met daarin de IVN vormgeving. [Bekijk hier de voorbeeldvideo](#) met daarin alle elementen.

Doel

- Herkenbaar (IVN als merk en waar we van zijn)
- Helpt ontvanger centrale boodschap te zien.

Belangrijk: zorg dat je de volgende fonts op je computer hebt geïnstalleerd:

- **IVN Bree regular en light**, deze zijn anders dan het standaard Bree font dat in je Adobe fonts staat. Schakel daarom in de Adobe font library het Adobe Bree font uit, zodat je het IVN Bree font kunt gebruiken. Anders wordt automatisch het Adobe Bree font gebruikt i.p.v. de IVN variant. Je kan het IVN font downloaden op OnsIVN of opvragen via a.copier@ivn.nl
- **Arial Narrow**: deze staat standaard al tussen de geïnstalleerde fonts op je computer.

Logo gebruik in video

In IVN video's plaatsen we altijd het logo linksboven, in diap/wit in beeld. Direct startend vanaf het begin tot de eindbumper.

Ondertiteling

Advies: werk altijd met ondertiteling bij gesproken tekst. Reden: veel mensen kijken online/social met geluid uit. Daarbij wordt onze content op deze manier toegankelijk voor mensen die doof of slechthorend zijn. Lever 2 versies aan: 1 met ondertitels erin en 1 zonder. Daarnaast ontvangen we graag de ondertiteling als los bestand, zodat we deze zelf kunnen uploaden op bijv. YouTube.

Lettertype voor ondertiteling: Arial Narrow.
Fontgrootte voor liggende video's op HD formaat 70 en voor social media kan de fontgrootte naar eigen inzicht kleiner.

Intro

Er zijn twee soorten introblokken beschikbaar, een met ruimte voor een ondertitel en een met alleen een boventitel. Afhankelijk van de tekst kies je het titelblok dat voor jouw video het meest geschikt is. Het introblok mag iets omhoog of naar beneden worden verplaatst, als dit beter uitkomt met het shot dat erachter zit.

Het titel/introblok plaats je altijd over een (natuur) shot dat passend is bij het thema van de video.

Introblokken kun je op twee manieren in beeld brengen:

1. Gelijk aan het begin van de video.
2. Direct na de start van een korte quote of intro, past goed bij een instructievideo.

In de bovenbalk plaats je een korte krachtige titel in het font IVN Bree, kleur wit. Dit staat ingesteld in de Mogrt-file

In de onderbalk gebruik je het font IVN Bree, kleur wit.

Intro met onder en boventitel

Intro met onder en boventitel

5. Beeld | Video

Boodschap

Kort, krachtig en waar mogelijk activerend geschreven, moet communicatie aanleveren. Vaak kan titel product/onderwerp volstaan. Product-essentie van film gaat boven allerlei interne projectnamen. Ontvanger moet 1 kernonderwerp direct kunnen lezen.

Personen

Volwassenen altijd duiden met 2 regels tekst, opmaak conform voorbeeld:

- Voornaam, achternaam (font: IVN Bree).
- Functie, organisatie (font: IVN Bree)

Je kunt de tekst schalen zodat hij binnen de box past.

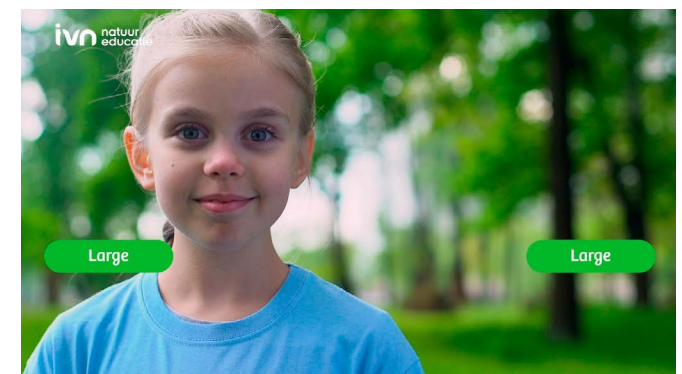
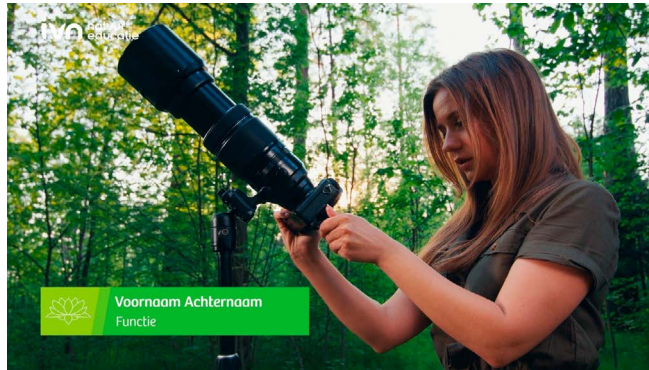
Naamtitels plaatsen we bij voorkeur links in beeld, omdat de lelie hierin beter uitkomt, maar er is ook een variant beschikbaar die rechts in beeld staat. Zie screenshots en [voorbeeldvideo](#).

Kinderen

Speciaal voor kinderen zijn er elips vormige naam naamtitelbalkjes beschikbaar.

Er zijn 3 formaten te weten S/M/L. Afhankelijk van de lengte van de naam kies je het formaat dat het beste past.

De elips vormige naamtitels kunnen links of rechts in beeld worden geplaatst en komen dan in vanaf de kant waar ze staan. Zie screenshots en [voorbeeldvideo](#).

5. Beeld | Video

Outro/slot

We hebben verschillende outro's beschikbaar:

- Lelie met Beleef de natuur
- Groen outro met tekst
- Outro met ruimte voor partnerlogo's
- IVN woord outro verbindend, inspirerend en natuurrijk
- Fly through door logo

Afhankelijk van de boodschap waarmee je de video wilt eindigen kies je de outro die daar het beste bij past.

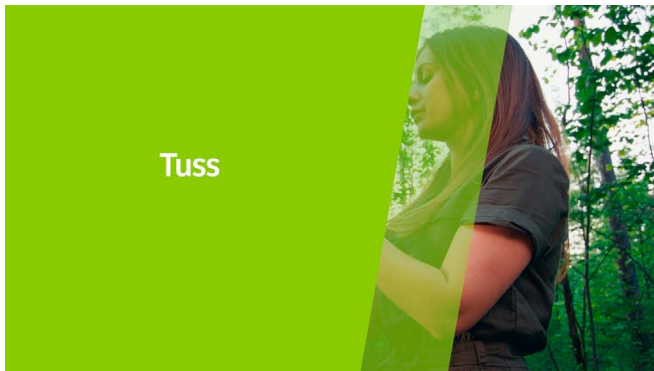

5. Beeld | Video

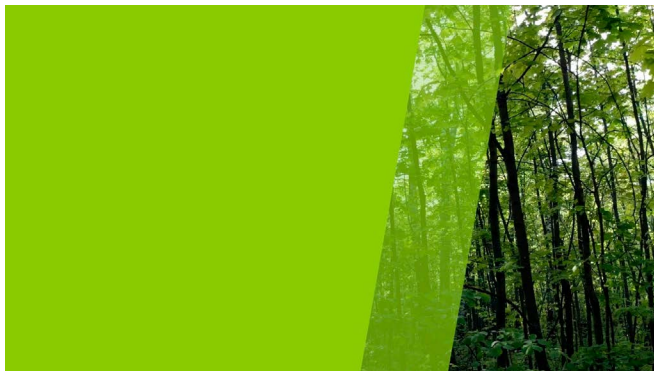
Tussenbumpers

Om mooie overgangen tussen shots te creëren kun je gebruik maken van twee type tussenbumpers:

1. Met ruimte om tekst toe te voegen, dit is handig als je een volgend shot wil inleiden.

2. Een korte bumper zonder tekst, dit is handig als je twee verschillende shots aan elkaar wil plakken. Let op dat je de tussenbumper op de juiste plek over de twee shots plaatst die je wil verbinden. Zie [voorbeeldvideo](#).

Let op: tussenbumpers plaatsen we altijd over het IVN logo.

Speciale gevallen

Partner of sponsor vermelden

IVN is in lead van project maar je wilt één of meerdere partners noemen. Dit kan door logo van partner toevoegen in de outro met ruimte voor partnerlogo's. Partnerlogo's plus het IVN logo plaats je in een witte balk op slotscherm. Het is het mooist als je een crossfade op de logo's plaatst, zodat het op hetzelfde moment scherp in beeld komt zoals de outro zelf. Zie de [voorbeeldvideo](#) ter verduidelijking.

Co-branding

- Je maakt een video samen met een partner of meerdere partners. Indien je niet gebonden bent aan een projecthuisstijl kan je ervoor kiezen de IVN-stijl toe te passen (opbouw video, lettertypes, kleuren, boxen etc). Dit kan sturing geven (werkt praktisch) en voor IVN geeft het wat herkenbaarheid.
- Logischerwijs vervalt het IVN logo links bovenin. Indien je een projectlogo hebt kan je die hier plaatsen.
- Partners vermelden: d.m.v. logo's in outro, zoals hierboven omschreven. Let op dat je het IVN logo dan ook goede plaats geeft tussen de partnerlogo's!
- Groene outro is erg IVN/specifiek. Je kan ook kiezen een passende projectkleur of themakleur te selecteren voor de outro. Zo volg je wel de opzet maar in een neutralere vorm.

IVN-kleuren

Voor video hanteren we het palet op corporate niveau: groen! En het logo plaatsen we in wit eventueel met een subtiele slagschaduw erachter om de leesbaarheid te vergroten.

Aangeleverde bestanden

Naast de definitieve video ontvangen we graag twee masters.

- Een master van de definitieve video waarin alle vormgeving, ondertiteling en muziek zit.
- Een master van de definitieve video zonder, logo, ondertiteling, titelbalkjes, andere vormgeving en zonder muziek. Specificaties van de masters Format: Quicktime Preset: ProRes 422

Indien mogelijk ontvangen we naast de opgeleverde video ook graag de werkbestanden inclusief de video's die erin verwerkt zijn.

Video elementen

De beschikbare video elementen zijn op te vragen bij Saskia Thomson via s.thomson@ivn.nl

5. Beeld | Animatie

Er kunnen in IVN-stijl getekende white-board-animaties worden gemaakt. Deze zijn vooral geschikt om visies, processen en projecten uit te leggen.

Bekijk hier een voorbeeld:
youtu.be/Qroheg-a74E

Neem voor vragen of verzoeken over animaties contact op met Anne Copier: a.copier@ivn.nl.

6. Materialen & middelen

6. Materialen & middelen | Wat is er beschikbaar

Er zijn formats beschikbaar om zelf documenten in IVN-huisstijl te kunnen opmaken:

Word-formats

- Agenda
- Basis
- Briefpapier met afzender
- Briefpapier zonder afzender
- Factsheet
- Memo
- Notulen
- Offerte
- Persbericht
- Rapport
- Sjabloon eigen foto
- Sjabloon foto bedrijventerrein
- Sjabloon foto bij op bloem
- Sjabloon foto buurtkinderen
- Sjabloon foto groep
- Sjabloon foto jongeren
- Sjabloon foto jongeren
- Sjabloon foto ouderen
- Sjabloon foto vogels kijken
- Sjabloon foto lelie

Powerpoint

- Powerpointsjabloon
- Algemene presentatie IVN met een aantal basisslides

Overige materialen

- Achtergronden voor digitaal vergaderen
- Corporate video

[Beroepskrachten vinden deze bestanden hier.](#)

[Afdelingen vinden deze bestanden hier.](#)

Alle andere middelen (folders, flyers, rapporten etc.) kun je laten vormgeven door een collega die zich bezighoudt met vormgeving. Weet je niet bij wie je terecht kunt? Kijk dan op de laatste pagina van deze handleiding.

Om een beeld te geven van de toepassing van de huisstijl zie je op de volgende pagina's voorbeelden van vormgegeven materialen.

Stationery

Alle stationery is beschikbaar via APG Printmedia. Dit betreft o.a. briefpapier, enveloppen, adresstickers, complimentcards en acquisitiemappen. In verschillende formaten, met en zonder afzender, met en zonder venster etc. Officemanagers kunnen hun bestelling plaatsen bij Dennis Kingma: dennis.kingma@apgprintmedia.com

E-mail handtekening

Opbouw

- Afsluiting + naam: Arial 10pt
- Functie + IVN Natuureducatie: Arial 10pt bold
- Bereikbaarheid, adres, telefoonnummer en url: Arial 7pt
- Het algemene logo in het juiste formaat voor onder je e-mailhandtekening staat op [OnsIVN \(beroepskrachten en afdelingen\)](#).

Kleurgebruik

- Tekstkleur is altijd zwart.

Banners

- Banners onder de e-mailhandtekening worden alleen toegevoegd na afstemming met team communicatie om teveel diversiteit (en daardoor een minder krachtige boodschap) tegen te gaan.

Met vriendelijke groet,
Anne Copier

**Grafisch vormgever
IVN Natuureducatie**

Bereikbaar: maandag t/m donderdag
IVN Landelijk Bureau
Postbus 20123
1000 HC Amsterdam
06-383 383 10
www.ivn.nl/steun

ivn natuur
educatie

6. Materialen & middelen | Drukwerk

Degene die de vormgeving voor je verzorgt kan ook het drukwerk bestellen. Wil je zelf drukwerk bestellen? Dan vind je hieronder wat uitgangspunten.

Ps. Informatie over het bestellen van stationery (briefpapier, enveloppen, presentatiemappen) vind je op pagina 32.

Drukkerijen

Drukwerkdeal

Drukwerkdeal is een goede plek om snel en goedkoop het meest standaard drukwerk te bestellen. Je kunt zelf een account aanmaken en op factuur betalen.

LWK (Loodswerk)

Meer specialistisch werk en informatieborden bestellen we bij Loodswerk. Zij kunnen ook meedenken over de uitvoering van het materiaal.

info@loodswerk.nl

+31 (0)20 482 38 34

Contactpersoon: Ronald Broeksma

Lokale drukkerijen

Natuurlijk kun je ook terecht bij lokale drukkerijen als je daar goede ervaringen mee hebt. Vraag dan wel even de aanleverspecificaties op.

Papier specificaties

- Kies waar mogelijk voor wit Houtvrij Offset of gerecycled papier. Dit is ongestreken papier met een ruw oppervlak. Het past bij de natuurlijke uitstraling van IVN en is beschrijfbaar.
- Kies wanneer de oplage het toelaat voor offset drukwerk in plaats van full color digitaal drukwerk. Dit is alleen mogelijk bij grotere oplages maar maakt het geheel goedkoper en de kwaliteit beter.
- Indicaties van papierdiktes:
Ansichtkaart: 300gr
Flyer: 250gr
Folder: 250gr
A6 brochure geniet: 120-170gr
A5 brochure geniet: 120-170gr
A4 brochure geniet: 120-170gr

6. Materialen & middelen | Voorbeelden

IVN BinnenBos

Voor een beter leerklimaat in de klas

Folder BinnenBos

groene leerplek in de klas!

nu laagdrempelig én leuk met het BinnenBospakket van IVN educatie, Royal Lemkes en Presikhaaf Schoolmeubelen.

Wat is een BinnenBos?
BinnenBos zet je het leerklimaat vol met duurzaam gekweekte kamerplanten. Het BinnenBos is speciaal ontwikkeld voor groep 5 en 6 van het basisonderwijs. De leerlingen planten het bos zelf aan, verzorgen de planten en leren stekjes op te kweken. Zo maak je stek voor stek de school groener!

“De leerlingen hebben erg genoten! Ze waren betrokken bij hun eigen plant en verzorgden die zo goed als ze konden. De planten in de klas zorgden voor een prettige sfeer.”
Leerkracht van basisschool Het Vogelnest in Amsterdam (BinnenBos pilotschool)

“Yes, we hebben weer een plantjes! Ik vind dit de leukste les ooit!”
Leerling groep 5 van basisschool Master in Sneek

Waarom een BinnenBos?
Een groen klaslokaal is goed voor het leerklimaat van kinderen. Planten zorgen namelijk voor een betere concentratie én een hogere waardering voor het klaslokaal. Niet onbelangrijk, omdat kinderen gemiddeld 40 procent van hun tijd in een klaslokaal doorbrengen. Bovendien is aanleggen van een BinnenBos, een groene leerplek in de klas, erg leuk en leerzaam.

Hoe werkt het?
Elke leerling krijgt een persoonlijke kamerplant om te verzorgen. Scholen ontvangen materiaal voor het verzorgen en stekken van planten, zoals aarde en potjes. Verder krijgen leerkrachten toegang tot een e-learning met drie uitgewerkte lessen en praktische filmpjes. Met dit toegankelijke lespakket helpt IVN leerkrachten om het BinnenBos op een leuke manier in te zetten bij lessen die aansluiten bij diverse kerndoelen.

Liefde voor de natuur doorgeven

‘Ik wil ervoor zorgen dat de mensen na mij kunnen genieten van de natuur en dat ze die kunnen ervaren zoals ik dat ooit heb ervaren.’
Lisette

Voor Lisette is de natuur altijd al een bron van rust, verwondering en betekenis geweest. Ze kiest ervoor om haar liefde voor de natuur door te geven en IVN op te nemen in haar testament. Dat is een prachtig gebaar.

Wil je meer weten over nalaten aan IVN? We gaan graag vrijblijvend met je in gesprek over wat er mogelijk is.

Ga naar ivn.nl/nalaten of scan de QR-code voor meer informatie

ivn natuur educatie

Advertentie

Het Wilde Plein

Lesbrief

Het wilde plein

Lesbrief bij de film om het geheime leven op jouw schoolplein te ontdekken

Introductie

Deze lesbrief is, net als de film, geschikt voor de bovenbouw van het basisonderwijs. In de kantlijn staan tips om de opdrachten ook geschikt te maken voor

verantwoord gedrag bij het zoeken naar en omgaan met sporen en leefgebieden van dieren.

- De leerlingen vergelijken hun bevindingen (uit de drie lessen) en trekken eenvoudige conclusies over welke dieren in de buurt leven en hoe zij de omgeving gebruiken.

Kerdoelen

De leerlingen werken door middel van drie staven aan de volgende kerndoelen:

- 39 De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.
- 40 De leerlingen leren in de eigen omgeving veel soortenrijke planten en dieren onderscheiden en benoemen en leren hoe ze functioneren in hun leefomgeving.

Leerdoelen

Na het bekijken van de film en het uitvoeren van de opdrachten zijn de volgende leerdoelen behaald:

- De leerlingen herkennen en benoemen verschillende soorten diersporen, zoals sporen van vogels, rupsen en

Benodigdheden

- Les 1
- Film 'Het Wilde Plein'
- Bijlage 1: foto spoor (geprint of geprojecteerd)
- Les 2
- Bijlage 2 geprint per groepje van 3 leerlingen
- Potlood per groepje van 3 leerlingen
- Plattegrond schoolplein via perceelloop.nl of Google Maps per groepje van 3 leerlingen
- Sporenwaaijer IVN

Het Wilde Plein

Lesbrief

Lesbrief met bingo

6. Materialen & middelen | Voorbeelden

De 3+30+300-voorstregel
Whitepaper

ivn natuur educatie

Voorwoord

Een paar jaar geleden ontmoette ik Harry, een bewoner van een hofje in Leidsdijk. Zijn buurt, ooit een netjes maar statere verzameling sterven, had het een Groene Straat Make-Over ondergaan. Omringd door nieuw groen vertelde hij me iets wat me altijd is bijgebleven. "We kregen niet alleen een groene buurt", zei hij, "we kregen nieuwe buuren." Het project bracht veel buurtgenoten naar buiten. Ze verwijderden niet alleen tegels; ze bouwden aan verbinding. Ook bouwden ze aan veiligheid en een gezonde leefomgeving.

Die is de kracht van natuur voor onze deur. Een kracht die we in de stedelijke planning vaak onderschatten. We weten dat groen goed is, maar wat doet het nou echt? En hoeveel hebben we precies nodig?

Het heldere en toegankelijke antwoord vind je in dit whitepaper: de 3+30+300-voorstregel. Dit principe is ontwikkeld door Cecil Komprijndijk, internationaal expert op het gebied van stedelijk groen en wens inzichten inmiddels wereldwijd worden erkend:

- **Zicht op 3 bomen vanuit elke woning.**
- **Minstens 30% bladerdak in elke buurt.**
- **Een groene plek binnen 300 meter.**

De 3+30+300-voorstregel is meer dan theorie. Het is een meetbaar en wetenschappelijk onderbouwd instrument. In dit whitepaper lees je over Roombaad, waar een complete wijk volgens deze principes wordt gebouwd, en over Weert, waar een Tiny Forest uitgeroede tot een getiefd buitenlokaal. Voor jou als beleidsmaker biedt deze regel een krachtig kompas voor een groenere, gezondere en meer verbonden leefomgeving.

Nol Boesten
Projectleider, IVN Natuureducatie

De vragen of opmerkingen? Het contact met me op via noelboesten@ivn.nl

Whitepaper
3-30-300

De 3: oplossingen voor de tuin en straat

1 Tuinrangers
Tuinrangers helpen bewoners om hun tuin groener en diervriendelijker te maken. Ze geven advies en praktische tips om biodiversiteit te bevorderen en verstedende tuinen te vergroenen. Tuinrangers kunnen een gratis tuinadviesgesprek bij een Tuinranger uit de buurt aanvragen, ieder jaar bieden we 20 nieuwe gemeenten de mogelijkheid om een Tuinranger-team te creëren.

Meer info

2 Groene Straat Make-Over
Bij een Groene Straat Make-Over wordt een verstedende straat omgevormd tot een groene, klimaatbestendige en leefbare omgeving. Met behulp van de klimaatplaat wordt een geschikte straat geselecteerd. Daar wordt de actieve buurtbewoners opgeroepen en klaargestoomd om de straat mee te krijgen. Zo wordt de Groene Straat Make-Over een evenement van de hele straat. Het versterkt de sociale cohesie en vermindert tegelijkertijd het hittestress en wateroverlast. IVN ondersteunt de gemeente en de straat in het hele proces.

Meer info

3 Tuin producten
Tuin producten zijn kant-en-klare pakketten voor de tuin. Deze pakketten maken het makkelijk om de tuinen groener, biodiverser en klimaatbestendiger te maken. Van een inheems mini-bosje tot een goed gevuld gewuintje. Een ideaal pakket voor tuinders zonder groene handen of genoeg tijd. Als gemeente een mooi pakket om bijvoorbeeld nieuwe bewoners aan te bieden.

Meer info

13-30 jaar

Veluws Jongerenproject

Resultaat
Veluws jongeren leren Veluwe natuur op een aansprekende manier kennen en gaan het meer waarderen. Veluwe jongeren worden zelf actief in het geven van natuurlessen, educatie of workshops op de Veluwe.

*** Jongeren Challenge**
Maak gebruik van de vernieuwende ideeën van jongeren! Tijdens de **Jongeren Challenge** op middelbare scholen ontwikkelen scholieren zich in een korte tijd onder in actuele opgaves die spelen rondom de Veluwe natuur, denk aan: droogte, biodiversiteit of recreatie. De resultaten van het project plicten de jongeren aan beleidsmakers. (gegevens van Bureau 2.0).

*** Jongeren Activeren**
Jongvolwassenen uit de regio worden opgeleid tot **Green Educators of Veluwe versterkers**: enthousiaste jeugdgeleiders die hun kennis en passie voor de natuur willen delen. Na de training kunnen zij in hun vrije tijd (duurzam) lessen en educatieve activiteiten verzorgen, waarmee zij basisschoolkinderen of andere doelgroepen, zoals inwoners - in contact brengen met de Veluwe natuur.

Interesse in dit project voor uw gemeente? Vraag naar de mogelijkheid de extra kosten van dit project zijn voor 50% gedeekt vanuit de Regiodekal Veluwe

Veluws inwonersproject

Resultaat
Een brede groep inwoners komt op regelmatige basis in contact met de Veluwe natuur en voelt zich trots daarbij. Inwoners willen iets terug doen voor de natuur en voelen zich ambassadeur voor het gebied.

*** Veluws inwonersproject**
In dit project **stimuleren we inwoners om zich te veranderen** over de Veluwe natuur op een laagdrempelige manier. Dit kan van de hand van promotiecampagnes af door met organisaties van natuuractiviteiten. Denk hierbij aan natuurreserves of lokale activiteiten of andere terrein versterkers, zoals plantdagen, opruimacties, biodiversiteits- en natuurtoerisme vrijwilligersactiviteiten. Doel van het project is dat Veluwe inwoners trots worden op hun Veluwe én hen aanmoedigen om zelf bij te dragen aan een groenere leefomgeving.

Interesse in dit project voor uw gemeente? Vraag naar de mogelijkheid de kosten van dit project zijn voor 50% gedeekt door de Bijdrage vanuit de Regiodekal Veluwe

Menukaart: 'Veluwe van ons allemaal'

Samen met IVN Natuureducatie werken aan natuur, beleving en betrokkenheid

Dankzij **financiële steun uit de Regio Doel Veluwe in Balans** en de Veluwe Alliantie kan IVN Gelderland van start met het programma 'Veluwe van ons allemaal'. De komende drie jaar willen we samen met Veluwe gemeenten en lokale partners werken aan het verbinden van inwoners en de bijzondere natuur in hun omgeving. In het programma werken we in samenwerking aan gemeentelijke opgaves zoals wetzijn en gezondheid, leefbaarheid, recreatie, biodiversiteit en jeugd. In de projecten worden inwoners gestimuleerd om zich te zetten voor de groene leefomgeving, krijgen jongeren een stem en gaan zij medeverantwoordelijk voelen voor de toekomst van de Veluwe én werken we aan het versterken van de recreatorische in het uitzicht van het verhaal van de Veluwe. Met dit programma willen we mensen trots maken op de Veluwe én hen betrekken als ambassadeurs van de unieke gebied. **Ook uw gemeente kan hieraan meedelen!**

Doel van het programma

- * Brede doelgroep van Veluwe inwoners gaan de Veluwe natuur beter leren kennen, beleven, waarderen en erover leren;
- * Vergroten van de natuurbeleving en educatie over de Veluwe onder inwoners in brede zin, en recreatorische of beleidsvoorstellen;
- * Bijdragen aan een sterke Veluwe natuur door inwoners zich ertoe te laten verbinden en zich ervoor te laten inzetten.

Interesse in dit project voor uw gemeente? Vraag naar de mogelijkheid de kosten van dit project zijn voor 50% gedeekt door de Bijdrage vanuit de Regiodekal Veluwe

ing met bestaande lokale bij aansluiting vinden. een actief betrekken. doelgroepen met te

Doe mee als Veluwe gemeente
Gemeenten kunnen deelnemen aan één of meerdere onderdelen van het programma 'Veluwe van ons allemaal'. Deze projecten kunnen een concreet uitvoering zijn van beleidsdoelstellingen in uw gemeente, denk aan leefbaarheid, gezondheid, biodiversiteit, ondernemen of jeugd. Op de volgende pagina's vindt u de verschillende projectonderdelen die er zijn. Vanaf de Regiodekal wordt 50% cofinanciering de bijdrage van een gemeente kan op die manier 'verbuikbaar' worden. Interesse in dit project, of samen over de mogelijkheden? Heem contact op voor een vrijblijvend gesprek met Mirjam Koedijk, senior projectleider. koedijk@ivn.nl of 06-306 27 906

Met groene groei,
Team IVN Gelderland

Menukaart Veluwe

Toolkit Zo vergroen je je tuin

Wil jij je straat of buurt vergroenen?

Go aan de slag met de IVN 'Vergroen je buurt'-toolkit

Zo gebruik je deze toolkit.
Het idee dat je straat of buurt wilt vergroenen. Met deze toolkit helpen we je op weg. Samen maken we onze omgeving mooier, gezonder én duurzamer.

Wat zijn de voordelen van een groenere buurt?
 ✓ De straat en buurt wordt mooier
 ✓ Plezier krijgen maar in de winter en koude in de zomer
 ✓ Je draagt bij aan biodiversiteit
 ✓ Gaed voor je mentale gezondheid
 ✓ Gaed voor de connectie tussen buuren
 ✓ Minder overlast van herrie
 ✓ Minder waterstress
 ✓ Minder warmte stressen en plukken

Wat vind je in deze toolkit?
 1. Een stappenplan
 2. Een stappenplan of plantadviesbegrip
 3. Tuinranger
 4. Een Groene Straat Make-Over vergoeren
 5. Gemeenten die al bezig zijn
 6. Boerengroepen als partner

Zo brommet je je buuren op
 1. Plezier om te krijgen
 2. Flyers voor in de brievenbus
 3. Deel voor van huis, buurt of woonwijk

Tip
 Het is belangrijk om te weten dat de gemeente vaak een rol speelt in het vergroenen van de buurt.

Extra's voor IVN
 1. Tuinranger
 2. Leuke interactieve workshops om te gebruiken
 3. Groenere buurt
 4. Ziektevrijheidsplan
 5. Brievenbus
 6. DRI tuinadviespakket
 7. DRI egyptische maten
 8. DRI waterdamp maken

Tip
 Het is belangrijk om te weten dat de gemeente vaak een rol speelt in het vergroenen van de buurt.

ivn natuur educatie

De 10 tips voor natuurvriendelijke tuinen

Extra 1

Een tuin vol groen is goed voor mens én dier. Dieren hebben het moeilijk en mensen krijgen steeds vaker te maken met warmte, droge zomers of hevige regenval. Een natuurvriendelijke tuin helpt om deze problemen aan te pakken. En het mooie is: natuurvriendelijke tuinen is verrassend eenvoudig en vaak minder werk. Hieronder vind je 10 uitgangspunten voor natuurlijke tuinen.

1. **1. Het heeft om van de tuin speelt geen rol**
 Het is niet belangrijk dat je tuin heel groot is. Het kan ook heel klein zijn. Het gaat om de kwaliteit van de tuin. Gebruik bijvoorbeeld, een draadgolf voor vogels en een bloembodem voor vlinders. Het kan ook heel klein zijn. Het gaat om de kwaliteit van de tuin. Gebruik bijvoorbeeld, een draadgolf voor vogels en een bloembodem voor vlinders.
2. **2. Ga voor eenjarige bomen**
 Het is niet belangrijk dat je tuin heel groot is. Het kan ook heel klein zijn. Het gaat om de kwaliteit van de tuin. Gebruik bijvoorbeeld, een draadgolf voor vogels en een bloembodem voor vlinders.
3. **3. Plant zaai mogelijk inheemse planten**
 Inheemse planten zijn belangrijk voor vlinders, spinn en andere insecten. Sommige insecten zijn met andere planten, maar die hebben niet alleen maar een nuttige rol. Het kan ook heel klein zijn. Het gaat om de kwaliteit van de tuin. Gebruik bijvoorbeeld, een draadgolf voor vogels en een bloembodem voor vlinders.
4. **4. Hou je gezin zo klein mogelijk**
 Veel tuinen hebben nu een grote plant met daar omheen een klein veldje bloemen. Daar dat een. Maak een gezin voor je het nodig hebt om te laten, te spelen en over de rest om te laten. Het kan ook heel klein zijn. Het gaat om de kwaliteit van de tuin. Gebruik bijvoorbeeld, een draadgolf voor vogels en een bloembodem voor vlinders.
5. **5. Breek structuren om vlieg boders, struiken en/of bomen**
 Inheemse planten zijn belangrijk voor vlinders, spinn en andere insecten. Sommige insecten zijn met andere planten, maar die hebben niet alleen maar een nuttige rol. Het kan ook heel klein zijn. Het gaat om de kwaliteit van de tuin. Gebruik bijvoorbeeld, een draadgolf voor vogels en een bloembodem voor vlinders.
6. **6. Doe niet met water**
 Water brengt veel extra kosten en een tuin. Een dronken voor vogels of egels, een halve bodem van met water. Het kan ook heel klein zijn. Het gaat om de kwaliteit van de tuin. Gebruik bijvoorbeeld, een draadgolf voor vogels en een bloembodem voor vlinders.

ivn natuur educatie

Leuke interactieve manieren om een tuincursus in te richten

Extra 2

Samen op ontdekking gaan, zintuigen gebruiken en (kleine) opdrachten uitvoeren: dat zorgt voor plezier, interactie en bewustwording. De werkvormen hieronder zijn geschikt voor gebruik met deelnemers van alle leeftijden. Pas ze aan op de locatie, het seizoen en de groepsgrootte.

1. **Werkvorm 1**
 De meeste tuinhierarchie
 Laat voor de les een klein stukje van de tuin afgeven. Het kan ook heel klein zijn. Het gaat om de kwaliteit van de tuin. Gebruik bijvoorbeeld, een draadgolf voor vogels en een bloembodem voor vlinders.
2. **Werkvorm 2**
 Zich bewust maken van de tuin met alle zintuigen
 Laat voor de les een klein stukje van de tuin afgeven. Het kan ook heel klein zijn. Het gaat om de kwaliteit van de tuin. Gebruik bijvoorbeeld, een draadgolf voor vogels en een bloembodem voor vlinders.
3. **Werkvorm 3**
 De tuin groen
 Laat voor de les een klein stukje van de tuin afgeven. Het kan ook heel klein zijn. Het gaat om de kwaliteit van de tuin. Gebruik bijvoorbeeld, een draadgolf voor vogels en een bloembodem voor vlinders.
4. **Werkvorm 4**
 Door de ogen van een dier
 Het gaat om de kwaliteit van de tuin. Gebruik bijvoorbeeld, een draadgolf voor vogels en een bloembodem voor vlinders.
5. **Werkvorm 5**
 Fotografie
 Laat voor de les een klein stukje van de tuin afgeven. Het kan ook heel klein zijn. Het gaat om de kwaliteit van de tuin. Gebruik bijvoorbeeld, een draadgolf voor vogels en een bloembodem voor vlinders.
6. **Werkvorm 6**
 Samen koken
 Laat voor de les een klein stukje van de tuin afgeven. Het kan ook heel klein zijn. Het gaat om de kwaliteit van de tuin. Gebruik bijvoorbeeld, een draadgolf voor vogels en een bloembodem voor vlinders.
7. **Werkvorm 7**
 Wat groen is mooi?
 Het gaat om de kwaliteit van de tuin. Gebruik bijvoorbeeld, een draadgolf voor vogels en een bloembodem voor vlinders.

ivn natuur educatie

7. Aanvullende stijlelementen

7. Aanvullende stijlelementen | Kinderen

Het vormgeven van materialen voor kinderen vraagt om meer speelse elementen. Daarvoor zijn, aanvullend op de IVN-huisstijl, materialen ontwikkeld. Hiernaast vind je voorbeelden van die elementen en hierna voorbeelden van hun toepassing.

Je kunt onder andere denken om de volgende dingen:

- Maak een speelse compositie door elementen iets te kantelen.
- Gebruik het lichtgrijze, gevouwen vel (in transparantie) als achtergrond van pagina's.
- Gebruik schrijfblaadjes en post-its om korte teksten een kader te geven.
- Gebruik eenvoudige tekeningen en (uitgesneden) foto's ter illustraties.
- Gebruik de steunkleuren om seizoenen aan te duiden en accenten te geven.

Voor het opmaken van materialen met de doelgroep kinderen zijn twee aanvullende lettertypes:

- **Cocogoose Letterpress:** koppen
- **Beautiful Every Time:** korte notities/tips/weetjes

Deze elementen en lettertypes zijn opgeslagen op sharepoint en kun je opvragen bij Anne Copier: a.copier@ivn.nl

Cocogoose Letterpress

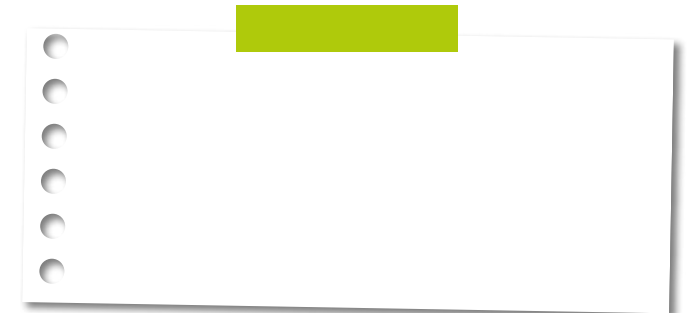
**ABCDEFGHIJKLMNPOQR
STUVWXYZ!#\$%^&*()
abcdefghijklmnopqrstuvwxy**

*Dusae destrum et ant atusdae.
To volori velestinctur sunt quat moluptata dolore
nonem que velent reseque nimpos apis de.*

Beautiful Every Time

*ABCDEFGHIJKLMNPOQRSTU
VWXYZ123456789!@#\$%^&*()
abcdefghijklmnopqrstuvwxy*

*Dusae destrum et ant atusdae.
To volori velestinctur sunt quat moluptata dolore nonem que ve-
lent reseque nimpos apis de.*

7. Aanvullende stijlelementen | Voorbeelden

Wildwijzer Veluwe

Inleiding

Welkom op de Veluwe! Eén van de meest adembenemende natuurgebieden van Nederland. Dit boekje neemt je mee op een ontdekkingstocht door dit unieke gebied, waar uitgestrekte heidevelden en zandverstuivingen samenkomen. De Veluwe is niet alleen een oase van rust en schoonheid, het is ook het thuis van talloze planten- en diersoorten. Sommige daarvan kom je bijna nergens anders in Nederland tegen.

In dit boekje leer je meer over de bijzondere soorten die de Veluwe zo speciaal maken. Of je nu een fervent natuurliefhebber bent of op zoek bent naar ontspanning; dit boekje biedt waardevolle tips om je verblijf op de Veluwe onvergetelijk te maken.

Ontdek hoe je het beste wild (zoals wilde of edelherten) kan spotten, je zeldzame dieren ontmoet en leer je wat jij kan doen om het gebied te beschermen. Bovendien vind je praktische wandel- en fietsroutes, en informatie over natuur kunt helpen beschermen tijdens je bezoek.

Geniet van je bezoek aan dit prachtige gebied en laat je verrassen door al het moois dat de Veluwe te bieden heeft.

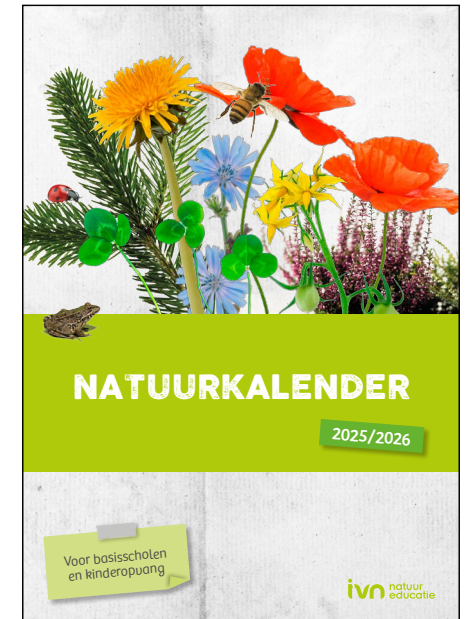
Veel plezier toegevoegd aan jouw ontdekking!

Zoem de zandbij doeboekje

Natuurkalender

7. Aanvullende stijlelementen | Projecten

Voor (grote en lang doorlopende) projecten wordt soms gekozen voor een variatie op de IVN-huisstijl om zo een eigen herkenbaarheid te creëren of een specifieke doelgroep aan te spreken.

Belangrijk is dat middelen altijd in eerste instantie herkend kunnen worden als IVN. Variatie zit 'm in de details, denk hierbij aan:

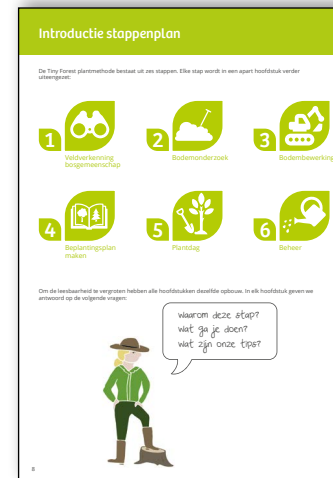
- Naast de primaire groen een vaste steunkleur gebruiken.
- Illustraties in een eigen stijl toevoegen.
- Een iconische vorm terug laten komen.

Voor Natuurlijk Gastvrij wordt de secundaire kleur groen als hoofdkleur gebruikt.

Tiny Forest heeft eigen illustraties laten maken voor op bijvoorbeeld het informatiebord.

Herkenbare 'bladvorm' is terugkomend element bij Tiny Forest middelen.

8. Contact

8. Contact

Mis je informatie of heb je een vraag?

Dat horen we graag!

Afdelingen kunnen terecht bij de vrijwilligersconsulent van hun regio. Een actueel overzicht van de vrijwilligersconsulenten per provincie is [hier te vinden op OnslVN](#).

Werk je bij de **beroepsorganisatie** dan kun je terecht bij de communicatiecollega in jouw regio, of kijk hieronder wie je nodig hebt:

Corporate communicatie

Gemma van den Boog
g.van.den.boog@ivn.nl
06 1043 3132

Vormgeving

Anne Copier
a.copier@ivn.nl
06 38338310

Video

Saskia Thomson
s.thomson@ivn.nl
06 53971512

